א ומיי' פ"ח מהל' ביחת תקדש הלי ח]: מקדש הלי ח]: מה ב מיי פ"ו מהלי ביאת מקדש הלכה ג טור י"ד

סימן שט: בזר ג מיי' פ"ב מהלכות אסורי מזבח הלכה ד

מסורי מזנח הנכה ד טור שם: מז ד מיי פ"ז מהלכות ביאת מקדש הלכה ז טור שם: מח ה מיי שם הלכה ט:

ממ ו מיי שם הלכה ג טור

בט. ג ז מיי' פ"ז מהלכות ביאת מקדש הלכה ה טור י"ד

:סימן שט

ח ומיי שם הלכה יאן:

בא נו חיי שם חיים הלכה

בט. בג כ מיי' פ"ב מהל' איסורי

נג כ מייי פ ב מייל עם: מזכח הלי ב [ח] טור שם: גד ל מ מייי שם הל"ב ופ"ח

א) לקמן מד., ב) נ"א ואם אינו עלם אחד וכל"ל, ג) ל"ל כ" חונות ב"י טינו ענט מחוז וכניינ, ג) ניית ר' חנינא ב"ג, ד) נייא לא חימא דכריכא וקטינא אלא בו׳ נ״ק, כ) וכתובות ל. קח: חולין קלג:ז, ו) ס״א ושנפסק, סיא גי׳ התוי"ט ויש גורסין ם אין זנבן מגיעות לערקוב ל"ק, ם) ווע"ע ברש"י בחולין קו: ד"ה בלסו,

תורה אור השלם

1. איש איש מזרע אהרו ו. איש איש נאָן ע אוּוּדְ בְּקְדְשִׁים רְהוּא צָרוּנְע אוֹ זְבַ בְּקֵדְשִׁים לא יאבל עד אָשֶׁר יִּטְהָּר רְהַנַּגַעַ בְּבָל טְמֵא נָפָשׁ אוֹ אָישׁ אֲשֶׁר תַצֵא מִמָּנוּ שַׁבְבָּת זְרַע: ויקרא כב ד 2. עַוַרַת אוֹ שַׁבוּר אוֹ חַרוּץ שכבת זרע: 2. נַטָּיָן וּרָאוּ שְׁבוּה אוּ יְנֶּרְבּּ אוֹ יַכְּלֶת אוֹ גְרָב אוֹ יַלְפָּתְּ לא תִקְריבוּ אֵלֶה לַיִיְי וְאִשָּׁה לא תִתְנוּ מֵהָם עַל הַמִּוְבַּחִ לא תִתְנוּ מֵהָם עַל הַמִּוְבַּחִ ויקרא כב כב

הגהות הב"ח

(א) גמ' מחמת (הרוח) תז"מ ונ"ב ק"ל הריוח: (ב) שם כפולות (בחסחסות) תז"מ ם"ל בהסחסות: (ג) שם במשנה את שיבלת שם נמסנה חת שיכנת בעינו וכו' ושנפסק עצמו שבפיו וכו' רכי יהודה חומר נחת מביציו גדולה כשתים: (ד) גמ' קרא סתמא כתיבמה לי: (ה) שם נמשנה לאיזה ערקוב אמרו כ' סנינל: (ו) רש"ר ד"ה כזמן וכו' שלין לה ללל: (ו) ד"ה ואם אינה וכו׳ לא איתפריש לי ומכל מקום לא דמי: (מ) ד"ה ואם מחמת העלם וכו' מחמת הריוח של מדה וכו' כפות הרגלים אלא שלא היו הפסיעות רחבין כל כך: . (ט) ד"ה ושנפגס וכו' בנשבר הס"ד ומח"כ מ"ה ושנפסק עלמו שבפיו וכו' ולמעלה מן החוטין קמיירי דאי חוטין גופייהו דהיינו השיניים עצמו שבאמצע הפה הא לעיל אפילו נפגמו או תבן לעיל מפיט נפגמו מוד נגממו נמי הוי מום הס"ד: (י) ד"ה אידי ואידי וכו' אין שוחטין לא במקדש ולא במדינה והא נמי דקתני וכו׳ תרווייהו ליבלת שבלבו ולא

לעזי רש"י

אנקפלי"ד [אינירפלי"ד].

רבינו גרשום

אבל בבהמה לא הוי מומא: עצם בשפתו התחתונה הוי מומא: שהיתה כפולה.

ומעשה: גבי אדם. כהן: ים הא דאים בה עלם. אם עלם הלחי התחתון עודף על העליון הוי מום אפילו בבהמה אבל אין בה עלם אלא ששפתו התחתונה ארוכה יח ומקבלת העליונה ועודפת עליה באדם הוי מום ולא בבהמה: בותבר' און הגדי שהיפה כפולה. שיש לו שתי אונים מלד אחד איון במוך איון: **בומן ההוא עלם אחד.** שאין ® להם אלא תנוך אחד שנכפל תנוך העליון לתוכו ונתחבר למטה הרי זה מום: ואם אינה עלם אחד. שהתנוכים מובדלים למעלה אינו מום. וטעמה לה איתפרש לי יו ולה דמי לבעלת ה' רגלים דהאי אוון בחוך אחן אינו נראה כל כך: לשל חויר. מפרש

בגמ': גבו בלוס. קלר: מכולמות. קלרות ברוחב אנקפלי"ד בלע"ו: אם מחמם הריות. שאין לו ריוח כל כך בפה מח ולא בעלם ולא בבשר השפתים אינו מום: ואם מחמת העלם. שהשפתים פתוחות יפה אבל הלחיים אדוהות זו בזו שאינו יכול לפותחו דכי אכיל או פעי מרחיב השפתים ונראה העלם כנוד ה"ז מום. וכן ברגלים שרגליו קלרות מחמת (ח) הרוח של מדה אחת העלם והבשר של כפות הרגלים מוז שלא היו רחבין כל כך אינו מום ואם מחמם בעצם שבעצם הצר והבשר מרחיב מלמטה ויוצא לחוץ סרי זה מום. והמורה גרים מחמת הרוח ופירושה כדפרישנא אבל לתהן הלשון אין יכולת ואיכא דגרסי מחמת הריוח כדפרישנא. ל"א פיו בלום נפוח אם מחמת הרוח שנפח מחמת יו דינא אינו מום דהדה בהיא ואם מחמם העלם שעבה ביותר הרי זה מום יתן ובתוספתא דבכורות (פ"ד ה"ד) מלאנו מחמת הרוח אינו מום מחמת עלמו ה"ז מום: חסחום. תנוך: קטינא. דקה מאד: כריכת. ענולה שונב הטלה הוי רחבה יתר על עוביה: בגדי שמים. חוליות בזנב ה"ז מום: רישת. אזן הגדי. סיפא ישו אין בה שלש חוליות: מותבר׳ יכלת. ורואי"ן: ושנפגס עלס ידו. דניכר המום ולעיל [ע"ה] איירי בנשבר (ש): עלמו שבפיו. שהשיניים הבועות בו ולמעלה מן החוטין כאו דאי חוטין גופיה אפילו נפגמו או נגממו נמי: במראה. שלכל נראה שזו גדולה מזו: אבל לא במדה. שאם אין ניכר אלא במדה אינו מום: ולא הודו לו. ארבי יהודה קאי: גב׳ לא במקדש. דנפסל מן המובח: ולא במדינה. דאינו מום נמור לישחט עליו בחוץ: גרב. חוזית: ותסברא. דלא מום כם הוא: והא כחיב יבלת באורייתא. גבי מומין גמורין (ויקרא כב) עורת או שבור או חרוץ או יבלת:

בגופו. כמ לא מום גמור הוא: והא הכת מתמת. כתיב: חלת. בגופו נתי

מומעשה גמי שלחי התחתוז עודף על העליוז שאל רשב"ג לחכמים ואמרו ה"ז מום והא גבי אדם הוא דתנן אשפתו העליונה עודפת על התחתונה או שתחתונה עודפת על העליונה ה"ז מום גבי אדם הוא דכתיב יאיש איש מזרע אהרן איש ששוה בזרעו של אהרן אבל בבהמה לא אמר רב פפא לא קשיא הא דאית בה עצם הא דלית בה עצם: מתני' יאוזן הגדי היתה כפולה אמרו חכמים בזמן שהוא עצם אחד מום יבזמן שאין בו עצם אינו מום רבי חנניא בן גמליאל אומר יזנב הגדי שהוא רומה לשל חזיר ושאין בה שלש חוליות ה"ז מום: גמ' ת"ר יפיו בלום יורגליו מבולמות

מחמת (6) הרוח אינו מום מחמת העצם ה"ז מום יאזניו כפולות (7) בחםחםות אחת ה"ז מום בשתי חסחסיות אינו מום: ¤ר"ג אומר זנב הגדי שהוא דומה לשל חזיר: אמר רב פפא סלא תימא דקטינא אלא דכריכא אף ע"ג דאלימא: או שאין בה שלש חוליות וכו': אמר רב הונא בגדי שתים ה"ז מום שלש אינו מום בטלה שלש הרי זה מום ארבע אינו מום מיתיבי בגדי אחת הרי זה מום שתים אינו מום במלה שתים הרי זה מום שלש אינו מום תיובתא דרב הונא ורב הונא סמתני' אטעיתיה איהו סבר מדרישא בגדי סיפא נמי בגדי ולא היא רישא בגדי וסיפא במלה: מתני' ירבי חנינא כן אנטיגנום אומר את שיבלת רישא בגו יוטיפא בטירו. בוונב יוב יוג נא בן יוב יוטיפא בגו יויטיפא ביווי יושנפגם עצם ידו ורגלו יושנפרק עצמו של פיו יייעינו אחת גדולה ייי ואחת קטנה 'אזנו "אחד גדולה ואחד קטנה במראה אבל לא במרה רבי יהודה אומר 🔊 שתי ביציו אחת גדולה כשתים שבחבירתה ולא הודו לו חכמים: גב' למימרא דיבלת הוי מומא ורמינהו ואלו שאין שוחטין עליהן לא במקדש ולא במדינה בעל גרב ובעל יבלת ותסברא הא יו כתיבא ביבלת באורייתא אלא ל"ק הא בגופו ומה לי בעינו מכדי קרא פתמא יי מה לי בגופו ומה לי בעינו אלא לא קשיא הא ראית בה עצם הא דלית בה עצם דקרא דאית בה עצם מתני' דלית בה עצם בעינו הוי מומא בגופא לא הוי מומא ולית לה עצם ₪ בגופא פסולה הרי תלתול בעלמא הוא ∘דתנן ∘ר"א אומר בעלי ₪ התילולין פסולין באדם וכשירין בבהמה אלא אידי ואידי בעינו ולא קשיא הא בשחור הא בלבן יוהא אין מומין בלבן אלא אידי ואידי בלבן יו ואמר ר"ל לא קשיא יהא דאית בה שער הא דלית בה שער: עינו אחת גדולה וכו': תנא לגדולה כשל עגל קמנה כשל אווז: אזנו אחת גדולה וכו': ורבנן עד כמה יתניא אחרים אומרים אפילו אינה לשניה אלא כפול כשירה: מתני' זנב העגל שאינה מגעת לערקוב אמרו חכמים כל מרבית עגלים כן כל זמן יש שיהו מגדלין הן נמתחות :ירך: שרמדע שרמדו אומר בן אנטיגנום אומר בערקוב שבאמצע הירך: סי סי

היי מום ולא קשיא הרא דמשמע דאפילו בגופו הוי מום אמתני׳ דמשמע דאינו מום גמור אלא בעין אבל בגופו מום הוא ליפסל ולא לישחט ייז קרא דאית ביה עלם ומתני׳ הכא דבעין הוי מום ואידך מתני׳ דבגופו לא הוי מום בדלית בה עלם: ולי**ת ביה עלם בגופו פסולה הוי**. בתמיה: **חלסול.** חתיכות בשר התלויים בו כגון בני אדם שיש להם אצל אזניהם רצועות קטנות של בשר וממעי אמן הם: **פסולין באדם.** אם כהן הוא פסול לעבודה דבעינן שוה בזרעו של אהרן: אלא אידי ואידי בעין. אמתני׳ קאי ולא אקרא: והא אין מומין בלבן. ואפילו במקדש כשר לשחוט: אידי ואידי הא דקתני אין שוחטין (י) במקדש ובמדינה בלבן והא נמי דקתני אין מומין בלבן תרוייהו יהו ליבלת במומין שבלבן אית ביה שער מגונה הוא ועלה קחני מתני׳ אין שוחטין לא במקדש ולא במדינה : והא. דקתני אין מומין בלבן בדלית בה שער ומתני׳ דמום גמור הוא כדאוקימנא בשחור ובדלית מו נמי עצם וקרא בדאית בה עצם דאי מתניתין דהכא בדאית בה עצם אמאי נקט בעינו: ורבנן. דלא הודו לו בביצים עד כמה תהא חבירתה קטנה דמכשרי: בותנר' לערקוב. לפרק שבירך ובגמ' מפרש איזה ערקוב: כל מרכים עגלים. כל תרבות מנהג של עגלים כך הוא מו שיש זובן מגיעות לערקוב הילכך בציר מהני הוי מומא וכשהן גדולים הולכות ונמתחות עד למטה: שבא**מלע הירך.** מפרש בגמרא: m

ו למעלה וכפלה היי הוכם בחלם. דחוק הרבה: רגיל הם בדולות הדות הדחוקף הרבה הטקפיים: אם מחמת העדרה. כלומר אם החוא בלום מחמת העצם. שהעצם דחוק הרבה ומחמת כן אינו ימול בפלה היי היינו סומים בחבלות. הדומי הדומה הלבה של שינו מושם. שכן דרבה: זה יחיש היים היים בדריכא. נאנלה: וקטינא, רבה: שלש אינו מושם. שכן דרבה: זה יחישים לא היי מום אואסור לשוחטו במדינה אלא על מום גמור: ובעל יבלת. אלמא דלא הוי מום גמור: לא קשיא הא. דקתני אין שוחטין על יבלת היינו כי הויא בגופו ומתניתין דאין שוחטין דלית ביה עצם הא בעינו אנ"ג דלית בה עצם הוי מומא. כל ית בה עצם הא פסול ההי להב להיה אמאי תלתול בעלמא. מום כי הויא בעינו דקרא אית ביה שיער. ביבלת שהלבן הוי מום. ומתניתין דאין שוחטין במקדש: אלא אידי ואידי בלבן. לעייש בכלה כך דרשו בשבחא דריגלא): הא דאית ביה שיער. ביבלת שהלבן הוי מומא והא קמ"ל אצ"א דשאר תתול בעין שומא של בשר שתולה בעור: לבן. אין מומין בלבן אמאי אין שוחטין במקדש: אלא אידי ויהיב בלבן. לעיש בובשם אדריגלא): הא דאית ביה שיער. ביבלת שהלבן הוי מומא והא קמ"ל אצ"א ניהיב שיעורא לאון גדולה כי חיכי דיהיב לעין גדולה ולביצה גדולה: ורבן. לא פסיל: במראה אבל לא במדיה. כלומר דלא יהיב שיעורא לאון גדולה כי חיכי דיהיב לעין גדולה ולביצה גדולה: ורבן לא פסרה בולא מום לא פסול בלבן אם שיער בו לא פסיל: במראה אבל לא במדיה. כלומר דלא יהיב שיעורא לאון גדולה כי חיכי דיהיב לעין גדולה ולביצה גדולה: ורבן. לא פסיל: במראה הבל לא במדרה. כלומר דלא יחיב שיעורא לאון גדולה כי חיכי דיהיב לעין גדולה ולביצה גדולה: ורבן. או ממא עד פחות מכפול: ערקוב. מקום כף הירך:

פיו בלום. פירש בקונטרס בלשון ב׳ נפוח וכו׳ ט בלשון רחשון שפי׳ ובלום קלר דבלום הוא לשון סתימה כמו חוטמו בלום דלקמן בפרק מומין אלו (דף מג:) דפירושו נקביו סתומין כדפי׳ לקמן בקונטרס וכמו בולם עלמו בשעת מריבה בפ׳ כיסוי הדם (חולין דף פט.) ^{מ) כח]}: והא אין מומין בלבן. ואע"ג דפלוגתא היא לעיל (דף לח:) הא אוהימנא לעיל מתני׳ כמ״ד אין מומין בלבן:

אלא אידי ואידי בשחור גרסיגן. ולא גרסינן בלבן:

מוסף רש"י

. בלום. לשון סגירה (תהי לב ט, גיטין סז. חולין פט.) שפיו סגור שאין יכול לפותחו אלא מעט (חולין קד:). עינר אחת גדולה. כשל עגל, ואחת קטנה. כשל אוו

שימה מקובצת לן מעשה נמי שהלחי התחתון: כן מחמת הריוח אינו: גן כפולות בחססיות אחת כו׳ בשתי חססיות ישיבית בעים ושנפגם עצם ידו ועצם רגלו ושנפגמה עצמו של פיו ס״א שנפקס ועוד בקצת ספרים :שבפיו עצמו שנפסק עצמו שבעי.. 5] אומר אחת מביציו גדולה ון הא יבלת כתיבא באורייתא: זן סתמא כתיב מה: ק] בגופא פסולי הוי מומא לא הוי: ען בעלי התלתולין: ין אמר ר"ל לא קשיא: יאן זמן שהן מגדילין: יען באיזה ערקוב מגדילין: יען באיזה ערקוב אמרו: יג] כהן הס״ד ומה״ד אבל בבהמה לא את אמרת אבל בבהמה לא את אמרת בבהמה התחתונה עודפת על העליונה הרי זה מום הס״ד ומה״ד הא: ידן ארוכה ונקפלת על העליונה: טון בפה לא: טון תי׳ שלא עון בפת לא: עון חני שלא היו נמחק: עון מחמת זיקא היר דיצא נמחק: עון מתיי ובתוספתא כו" עד סוף ובתוספתא כו" עד סוף הדבור גליון: עון סיפא יבלת וירואה , ושאין בה: כן יבלת וירואה נמחק: לדן לישחט עליו קרא כר׳ ומתני׳ דהכא: לה] תרווייהו ביבלת במומין שבלבן דאית ביב: לון ובדלית ביה תי׳ נמי נמחק: לון הוא שיהו זנבן: כתן הדם כמו אוצר בלום :הס״ד